

# **Badische Landesbibliothek Karlsruhe**

**Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe**

**Iohannis Cassiani de institutis coenobiorum libri XII - Cod.  
Aug. perg. 87**

**Cassianus, Johannes**

**[S.l.], [9. Jahrh.]**

Liber XII: de spiritu superbiae

[urn:nbn:de:bsz:31-62667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-62667)

# INCIPIT DE SPIRITUSU PERBIAM LIBER XII.



et tunc quod & tribuunt  
aduersus spm superbijs  
nobis est tamen, qui  
morbus licet utamur sit in  
conflictu uirtuoru cotq; in  
ordine ponatur & tunc  
origine tamen & tunc  
primus est. Sicut in  
perioribus cunctis in  
morbesticis perfectior maxi  
me temptans & p[ro]p[ri]o mo  
du i[n]compositos in consuma  
tione uirtutum morsu di  
riore deprecens. ¶

Cuius duos sunt genera;  
unum hoc quod diximus spi  
ritu celestium mosq; pulsare.  
Aliud quod & i[n]com incipien  
tes capnadesq; compl[et]i  
tur; Et licet utrumq; sup  
bijs genus tamen in d[omi]n[u]m qua  
in homines noxiac infla  
tio. Tamen illud p[ri]mum  
sp[irit]u celestiter refectur ad d[omi]n[u]m  
secundu[m] ad homines p[ro]p[ri]e  
p[ro]p[ri]a in &. Cuius origine ac re  
media in posterioribus libelli

huius donante d[omi]no in quon  
tum possumus & equamur.  
Nunc de illo priore quo p[ro]p[ri]a  
tisumus perfectior p[ro]p[ri]a  
temptans propositum no  
bis pauca differere. ¶

Nullum est igitur celi uirtu  
quod tamen uirtu uirtu & hau  
nat tunc tuncq; iustitiae san  
ctitate homines spoli & ac de  
nuda & uirtu perbijs in celi  
tate quae generalis quid  
ac p[ro]p[ri]a fer morbus non unu  
membru[m] p[ro]p[ri]a uel eius  
debilitate contentur sed  
solidu[m] corpus licet celi corrup  
pit & tunc. Et in uirtu tamen  
fastigio collocatos grauis  
simae ruina dei core ac tru  
cidare conatur. Omne nam  
q; uirtu uirtu tamen in ac sine  
contentum & licet contentu  
st & celi ac quoq; uirtu tamen con  
tra unu tamen p[ro]p[ri]a  
liter tendit tamenq; sp[irit]u  
celi tamen opp[ro]p[ri]a & impu  
gnat. Et hoc ipsum quod  
diximus de ac uirtu possit in tel  
legi. gastymacrgia id est  
ad p[ro]p[ri]a uentris & con  
cupiscentia & gula tamen

tiensorem corrumpit:  
castitatem libido contaminat.

In sapientiam uacillat.  
Uti non nunquam unusquisque  
de dicitur uirtute / oculis uisitatibus;  
non penitus destituitur.  
Sed illa contentum uisitate  
truncata que educta est in  
lo sibi uirtute repugnante  
succumbit reliquos possit  
uel de peccatis redimere; hęc  
uero cum in felice possident  
mentem: ut quidam sibi  
tyrannus sublimissima  
apta arte uisitatum unius  
funditur ciuitate diruit  
atque; subuectur: & celsa  
quoniam scitatis moenia  
uirtutum solo cogitans  
atque; permiscens: nullam  
deinceps imagine libertatis  
anime <sup>sibi</sup> concedit: quan  
toque; ceperit ditiose: tanto  
grauiore seruitutis iugo  
subditum uniuersis uisitatibus  
facultatibus crudelissima  
de peccatione nudabit: **III**

Et ut grauissime tyranni  
disceius potentiam cognos  
scamus: congelum illum qui  
pauim & a te splendore sac

de consuetudine luci fer nuncupa  
tuse nullo cedio quae hoc ui  
tio de i& tū celtus in uisitatibus  
Et sic illa beata sublimiq; an  
gelorum statione: telos u  
perbis uulneratum: cedin  
fona fuisse conceptum;  
si igitur contentum uisitate  
tente potentis pro gatiua  
decoratam unacellectio  
cordis potuit de celestibus  
ad terrena d& ioluere: qua  
nos obseruancia castis fra  
gilitate circa d& tota caue  
o potest. Ipsius ruine mag  
nitude demonstrat; que  
admodum uero huius mor  
bi uirus pestiferosissimum  
d& ite uisitatibus potest  
si ruine ipsius caueat atque; on  
gine per se quae uirtute; Nun  
quae enim curae languor n& c  
remedia poterunt medicis  
uacclitudinibus exhiberi: nisi  
per uisitatibus sagacione  
gines eorum inuestigentur  
& caue; Hic n& q; indutus  
diuina de ceta te & interde  
ra super peccatis uisitatibus condi  
tionis laertitate pre filigine  
splendorem sapientie

& iustitiam pulchritudine  
 quae cognoscitur gratia  
 creationis in ceteris suscipit  
 tunc non munificentiis illi  
 ut beneficentiae credidit ob  
 tinere. & ob hoc ceteris tan  
 quam qui ceteris per se ieran  
 tiam puritatis huius diuino  
 non negat & auxilio deo se si  
 mile iudicauit. utpote  
 qui nullius indiget & quae  
 ceteris modo de se libere scilicet ar  
 bitrii facultate confisus  
 per illam credens confluen  
 terribim & omnia sub pedi  
 tione quae ad consummatio  
 nem iustitiae uel perenni  
 tate summe beatitudi  
 nis postinorant; haec sola  
 cogitatio facta per hunc  
 negat; ob quam de se facta deo  
 quae credidit non negat  
 in factibilis repente ac nu  
 tate undae effectus & in  
 firmi tate pro per hunc  
 per se sit & beatitudinem  
 quae de munere fruebatur  
 commisit; Et quae diligit  
 uerbae per hunc tationis  
 quibus dixerat in celum confes  
 deo & linguam dolose comi

quae uel de se dixit erosimi  
 licetissimo uel de ad com &  
 sic ostendit diu. propterea  
 de se destru & illum in finem  
 & uell & & & & & & & &  
 benedictio & radice eius de  
 terra uiuentium; Tunc enim  
 eius uidentes iusti timebunt  
 & superbum non debunt dicentem  
 quod deo com ad hos qui se sine  
 protectione auxilioque di sum  
 mum bonum perficere posse  
 confidunt iustissime dinge  
 tur. & ceteris homo qui non po  
 suit deum ad iuocandum suum sed  
 sperauit in multitudine  
 diuitiarum suorum & per hunc  
 luit in uacuitate sua. **V**  
**H**abeo per hunc ruinae causa &  
 ongo per hunc principis morbi qui  
 ruffum per illum qui ruo  
 rat a se deo uel in proplasta  
 serpens in firmi tate somni  
 uitiorum & in a tona & g h m  
 ncauit; dum enim gloriacandi  
 tatis arbitrii libertate  
 & in dustry a sua credit se  
 posse conquire. & sic illi  
 perdidit quae adeptus  
 fuerat gratia conditoris. **V**  
**J**taque exemplis a ceteris

nis <sup>p</sup>stularū manifestis  
sime comprobatur: super  
bis labē cum sit postenor  
in ordine conflictuum. On  
gine tōm contētorē esse  
omniū q; peccatorum & ch  
minum esse principium.  
N& sicut cetera uitae solū  
modo contra hōm sibi uir  
tutē idē humilitatē tan  
tum extinguerē. uerū  
& iocū an otiorum simul  
interemptū cē esse uistu  
tum. N& mediocres tan  
tum peccatosq; tēptate.  
sed mōx in hostiū dīnis  
culmine consistentes; Ita  
enī de hoc spū prophēta cō  
memorat; & ab eis ei uel dē  
tē; Ideoq; beatus dōuid  
licet tanta circumspēctione  
cordis sui custodire & arcana  
ut ad dūm quem sēcrē & sup  
conscientia non latebūt  
audentes p̄ dōm cōfēpt.  
Dñe non ē. & cetera tū cōp̄m dū  
neq; elcōti sunt oculi mei.  
Neq; ambulāui in magnis  
neq; in mirabilib; sup̄ hōmē.  
nisi humiliter sentiebam.  
Et iterū non habitabit

in medio domus meae faciens  
superbiā. Sciens tōm bñ quā  
sit difficilis & iocū perfēctis  
ista custodice. Non desu a  
tōm tum p̄sumit industria.  
sed orans dñm implorat auxi  
lium. ut huius inimici telū  
possit in saucio tuis & iādē  
dicentis. Non ueniet mihi  
per superbis; pauens ac me  
tuens nē illud incidat  
quod dicitur de superbis; dñs sup̄bis  
ad uesitatur. Et iterum;  
in mundus ē apud dñm. om  
nis qui extollat cōspūm;  
**VII**  
Quocertum ē in cōlum sup  
bis; ut non angelū non  
ad uesitatur sibi con  
tra hōm sed ipsum dñm ad  
uesitatur. No  
tōm dū si quidem ē. quod  
nequocquē dixerit sup̄ his  
qui ceteri sunt uitae inuo  
luti; quod habebant sibi dñm  
resistentem. id est dñm ga  
stym cōrgis; fornicariis ira  
cundis & sylcorgis; p̄ ad  
uersatur; sed solis sup̄bis;  
Ille cōm q; uitae uel inu  
nū queq; delinquentium  
tōm tū modo dōr & orquibatur

uel in suos peccata per id est  
oculi of homines uidentur ad  
mitti. hęc uerba p̄p̄ne per  
tingit ad dñm & idcirco cũ  
sp̄s oculi ter digna ē habere  
contrarium; **VIII.**

**I**deoq; uni uersitatis creator  
& medicus dñi causā p̄nci  
piumq; morborum superbi  
am esse cognoscent. contra  
rius scēnate contraria p̄p̄  
circuit. ut cessali & que  
per superbicem contrahant  
per humilitate resurgant;  
Ille enī dicit in celū con  
scendam. hic dicit humilia  
tate ē. in terra conima mea;  
Ille dicit se similis atissimio.  
hic cum esset in formā cedi & in  
mut sem & ipsum formā  
serui accipiens. humili autē  
q; se factus oboediens usq;  
ad mortem; Ille dicit sup  
costra dñi & cetero cetero solū m̄i.  
Iste dicit discite a me quia  
mitissim & humilis corde;  
Et ille dicit nescio dñm & istra  
hel non dimittit. Iste dicit  
si dixero qui con noui & im  
ero similis uobis m̄n dōq;  
sed noui & mandata eius

seruo; Ille dicit me cecidit  
flumina & ego feci ea. Iste  
dicit non possum ego facere  
quicquam. sed peccata mea & in  
me m̄cōnenti p̄p̄ facta p̄bra;  
Ille dicit me cecidit omnia  
regna mundi & gloriā cecidit  
& cui uoluerit dō ea. iste cum  
diues esset & pauper effectus  
est. ut uis in opice nos diui  
tes redderemur; Ille dicit  
si aut collēguntur oues que  
derelictas sunt sicut in ubra  
terrā ego congregaui.  
Et non fuit qui moueret & p̄n  
nam & caperet & os & gann  
r̄. Iste dicit similis factus  
sum pelli cano solitatio. uigi  
lanti & factus sum sicut p̄as  
ser solitatio uisint & to; Ille  
dicit & sicca uestigia pe  
dū meorū omnes uos agge  
rum. hic dicit nun quid  
scire possum. p̄c̄tr̄m dñm.  
& exhibebit mihi modo plus  
quam duodecim milia legi  
ones congelorū. Si p̄ncipa  
lis ruina causam & sed ut  
nre fundamenta perisset  
mus. quo & quoclit uel  
istoc iactat sint uel illo c̄m̄

se hunc quem admodum dicitur  
tacet eam; cetero cōmōstem  
superbis debecemus. uel il  
lus ruina uel huius docta  
mur & exemplo; **VIII**

Itaque hunc nequissimi sp̄s  
lacquā tēlter potēmus  
succedere. si in singulis quib.  
sen senimus nos uisitatibus.  
p̄fēcisse illud cōpostolicum  
dixerimus; non ego sed gra  
tiam dēi & cōgratiam dēi  
sum id quod sum. Et dñm qui  
operatur in nobis & uelle &  
perficere pro bono uolun  
tate dicente & cōm ipso au  
cto rē salutis n̄rē. qui in cōn &  
in me. & ego in illo hic festi fru  
ctum multum quicquid sine me  
nihil potestis facere. & nisi  
dñs edificauerit domū in uā  
num laborauerunt qui edi  
ficant eam. Nisi dñs custodie  
rit cur totē frustra uigila  
uit qui custodit eā. Et uanū  
uobis ē. cōte luce surge rē!

Quia non ē. uolentis neq; cur  
rentis sed miserentis est dñs.  
Nullius in cōn q. quocumq; ser  
uentis & cupientis. tōmido  
nec potest uoluntas esse uel

curtus ut carne sp̄i se pu  
gnante circum datus uacuo  
at tēntū perfēctionis sp̄e  
mum et p̄clmōe integritā  
tis ac puritate cōtīngere.  
Nisi fuerit diuina miseratio  
ne pro tēntis ut cōd illud qd  
māgnō p̄p̄e uult & cōd quod  
aut h̄t peruenire merito aut;  
Omne enī dātum bonū & cōm  
ne donū perfēctū de sursum  
est. descendens cōp̄ cōtōlu  
minū. quid enī habes quod  
non accepisti; quod si acce  
pisti. quid gloriaris quacsi  
non accepisti. si enī uel illū  
lactronē ob unā cōfessio  
nem introductum in p̄cā  
dī sum rēcordemur. intelle  
gimus & cōm non cursus sui  
merito tēntā beccitū dīnō  
cōnsēcutum. sed dono dī mi  
serentis indeptum; uel si fe  
miniscamur de caud regis  
duo tōm grauiā tōc q. im  
mōnia cōmīna. unō p̄p̄ēni  
tudinis sermone delēxā.  
n̄ & hic uidebimus cōd indul  
gentiā tēnti cōmīni sōb  
tinendā cō labonē. qui pe  
rasset merita sed dī gratiā

super abundantia se. qui uere  
penitentie occasione perce-  
pit. tunc peccatorum mate-  
ria sub unius uerbi plena con-  
fessione consumpsit. Prin-  
cipium quoque discurrere suo  
cacionis a creatura humane  
quae non bene nobis nec se pro-  
burno stris. secundum apost-  
tolum reddi sumus donogra-  
tiae quae educati. Liquido  
poterimus aduestere quae  
admodum perfectionis su-  
mme non uolentis neque cur-  
rentis sed miserentis sit di-  
qui nequaquam lacorum  
uel cussus nostri merito com-  
pensante uitiorum nos fa-  
cite esse uictos. nec qui  
perante nos uoluntatis indu-  
strice. Item cordium integritas  
tunc culmen subiugata  
quae utimur carne consen-  
dente; nullae siquidem cor-  
poris huius afflictio nul-  
laque cordis contritio ad  
capessendam ueram illam  
intentionem hominis castita-  
tem potest esse condigna.  
ut tunc cum puritate  
uirtutem angelis solis

ingenita caeli quae uel macula  
nudo humo non lacuore. id est  
sine adiutorio diuadeat  
optinere. qui cetero uis bo-  
ni effectus ab illius profu-  
it gratia. qui tunc perben-  
nitatem beatitudinis & im-  
mensitatem gloriae & ignis  
uoluntati breuique ac par-  
uo cursu in se multiplicata  
largitate donauit. **XII**  
**O**mnis enim longae uitae ui-  
tae praesentis cum eadem  
futurae gloriae perennitate  
respondeat. et conueniat. Et  
dolores cuncti contem-  
platione illius immensa beati-  
tudinis effugentur. atque  
ut sumus ad nihil se tenent  
liquefunt. et nusquam ut fa-  
**XIII** uillae conperent.  
**Q**uae propter hoc tempus  
ut ipsi quibus tradunt  
uerbis propterea sententiam  
proferamus. eorum scilicet qui  
uicem perfectionis & quali-  
tatem eius non uerborum  
iaculatione depinxerunt.  
Sed potius recto opere acur-  
tute spiritus possidentis. & pe-  
nitentiae eorum propter nos &

emplur cestis sinistra dide  
runt; Aium itaq; non por  
se ad purū quem piā castra  
lib; ut ut semund oñ; nisi  
uniuersū laboris suū octq;  
concentum / cōtcentum pbr  
fēctionis finem intellēxerit  
non posse sufficere. nōcēcē  
nisi dimiseratione. cōdiuto  
no conprehendi / non tam  
tradentis institutione quā  
cōffētu octq; uisute & dē  
pōmentis prop̄ph̄is eruditur  
cognoscat. Ad capeſſenda  
nōcēq; tam magnificā tā  
q; p̄ſeola p̄uſtētis & inte  
gritatis p̄mice. Quocōmōs  
lib & iuniorū uigiliarum  
lētationis & solitudinis ac p̄  
mōtionis labor fieri imp̄n  
sus. condignus esse non pote  
rit qui h̄c industrię sup̄men  
to uel sudorē obtineat; Nun  
quam enim diuinū munus  
labor prop̄ph̄is humanā  
ue conpensat industria  
nisi desideranti diuina fue  
rit misericordie concessū;  
**N**ō hōdie ūthum conofcōna  
tis & iacu conſocbin industria  
& laboris intentione quen

quam r̄uocare contendā;  
sed plōne constantissime  
non mecessed seniorū sentē  
tice dffinio. p̄fēctionem  
qui dē sine his omnino capi  
non posse. h̄scū solissime gra  
tice dī posse eam conemine  
conſūmācō; ut enī dicimus  
concentur hum conofcō p̄  
henderere eā p̄seipso  
non posse sine cōdiuto hō dī.  
Ita pronuntiamus labor  
rōntib; acētū ac desudan  
tib; misericordie cōdi gratiā  
q; conferri. Et ut uerbis apo  
stoli loqueri uolentibus &  
currentibus imp̄stī; scun  
dum illud quod & iam in  
psalmo octogē simo octa  
uo & personae dī cantatur;  
Posui cōdiuto h̄um in potē  
tē. & cōtū el dētū deple  
bemea; dicimus enī scun  
dū seductōis sententiā  
dōcō quidem p̄lētibus  
ac p̄h̄ pulscantibus & aque  
rentibus inueni; sed p̄l  
tionē & inquisitionē & pul  
sationē n̄tam non esse con  
dignā. nisi misericordie ad  
id quod p̄lētibus dederit.

uel cap<sup>e</sup> ruerit quod pulsant.  
uel illud quod querimus fce  
rit inueniri; Presto. e. n. conq;  
occasione sibi tantū modo  
conobis bonę uoluntatis  
oblata. ccd hęc omnia confe  
renda; Amplius enī ille quā  
nos per fcectionē scditamq;  
nrām desiderat & p̄tat;  
Et in tantum bccc tur dauid  
prouentum sui op̄s ad lō  
bonę prop̄cc tantum indu  
stia non possit renouerat opti  
nery. ut ccd nō p̄mereny di  
rctiōnē suorum operum  
iteratē p̄ccē de p̄ccē dē di  
cons; Et operam conuū nrārū  
dirige sup̄ nos. & opus ma  
nuū nrārū. & rursum; Con  
firmat h. hoc quod opera  
**XV** tuse sin nobis;

**I**deoq; si ccd ueram consum  
mationem uisutū uolu  
mus effctū & op̄e p̄rue  
nire; Illis debemus ccd qui  
escere magis tris aduci  
bus. qui hęc non uccnīlo  
quē disputatione som  
nicontes sed rēcc. que &  
p̄mentis ccdprehendē  
tes. Nos quoq; docere atq;

ccdecom dirigere similiter  
possunt & uicem quē admo  
dum perueniamus ccd cē  
ceftissimo tramite demon  
strare. quiq; ccd hanc fide  
se potius peruenisse. quā  
laborū merito testat ccd  
Quibus & uicem hoc p̄cipuum  
sui cordis ccdquisitap̄ntat  
conferebat. ut magis magis  
q; se de p̄m̄i p̄ccatis cogno  
scerent; Tantū nccq; in eis  
delictorū compunctio p̄r  
diessingulos ccdgebatur  
Quocentē p̄ntat ccd animi p̄  
fctis & traherentq; iugiter  
intimo corde suspiria. eo  
quod sem & ipsos sentiri ccd  
ne quē quē posse delicto  
rum nē uos ac macul ccd dū  
tate. que eis p̄p̄ multa pl  
ces cogitationū minutias  
inurebantur; Et idcirco fi  
tur p̄urp̄ stipendice non  
operum sperare se merito  
sed misericordice dñi p̄p̄ da  
m ccd cent. Nihil sibi dē anā  
circum p̄ccatione cordis ali  
orum comp̄ccatione donā  
tes. quippe qui hanc ip̄ccē  
non sūc industrię sed diu

ne gratie ac se habebant. N&c  
 blcon dientes sibi de infero  
 rum ac tepidorum negle  
 gentia sed contem platio  
 ne potius illorū quos uere  
 p&cato carere. ac t̄q; inye  
 gno. colorū & est n̄ ac cō beati  
 tudine perfrui uouerant  
 Humilitatem per p&u com  
 conquirebant. atq; ita con  
 sideratione h&c & elcotionis  
 ruina p̄cōter d& d̄nab̄m̄  
 & quo tēderent uel qd  
 dolerent semper inuenie  
 bant. intellegentes s̄m̄ &  
 ipsos ad illam puritatem  
 cordis quē cupiunt obn̄st̄  
 te carnis scōrana per  
**XVI** uenire non posse;

Igitur s̄cundū traditionē  
 & institū tionē eorum sic  
 ad eam festinare debemus  
 ieiunio uigiliis orationibus  
 contritione cordis & corporis  
 operam d̄contes. ne h&c com  
 nice morbo hoc inflicente  
 euacuemus. non solum n̄q;  
 ipsam perf̄ctionē op̄ost̄  
 credere industria nos uel  
 labore n̄ro possidēre non  
 posse. sed ne h&c ipsa quidē

que illius & ercemus op̄t̄ntu  
 idē. labore conatusq; nostros  
 ac studio sine diuine prot&  
 ctionis auxilio inspirationis  
 q; eius & casti ḡtationis atq;  
 & host̄tationis gratia posse  
 perficere. quae scilicet cor  
 dibus n̄ris uel per aliu sol&  
 uel per sem& ipsum nos ui  
 sita considerent in fundere;

**XVII**

**P**ostremo instructauctor  
 scilicet n̄r̄s. quid nos oporteat  
 in singulis quibusq; que geri  
 mus non modo sentire sed  
 & com̄ confitey. non possū  
 ego inquit d̄com̄ e ip̄so facere  
 quicquid. p̄cōter ac in me  
 m̄cens ip̄se facit opera.  
 Ille & personā hominis a  
 sumpti dicit. Nihil ad sem&  
 ip̄so posse se facere. & nosci  
 nis ad terra in his que ad n̄ram  
 sc̄d̄tem p̄stinent corbi  
 tramur nos sc̄di uo n̄odni  
 non egere; Discamus itaq;  
 & nos per singula cōn̄ra simul  
 infirmitatem. & illius ad  
 iutoria sentientes cotidie  
 pro d̄com̄ are cum sanctis;  
 Impulsus uersus c̄t̄sum ut  
 caderē. & d̄n̄s suscepit me;

Fo fitu domecc & locu dactio  
mecc dñr & factu est mihi  
in scdute. Et nisi quic dñr  
cedi uirt me pcculominus  
habere uerat in fefno anima  
mecc. Si dicebam motu est  
per mñ misencordico tuce  
dñe adiuuac<sup>ba</sup> t me: scundu  
multitudine doloru meoru  
in corde meo. consolatio  
nes tuas & beneficia uerunt ani  
ma meam. Uidenter & ia  
cornu in timore dñi & pa  
tientie roboray. dicamus.  
Et factu e dñr firmam en  
tu mandu. & eduxit me in  
lactitudine; scientie quo  
q; profectu operu intelle  
genter nobis augeri dica  
mus; quo tui luminu solu  
cepñ comoa dñe. dñm si lu  
minu tenebras mecc.  
quo inte en pccratem  
pccatione. & in dñm mandu  
transgredicor muru.  
De insentientes nos mandu ip  
sos fortitudine tolerantie  
conquisisse. & in semitaur  
tutum facilius ac sine lce  
bore dirigere. cedi iam;  
Os qui p anxiu me uisite

& posuisti in macula tuam  
uicem meam. qui perficit pe  
des meos. tuam quic am cerui  
& rupes & celum mecc stae  
tui me. quidocq; in conuulme  
cord prelium; Constat & ia  
discordionem quic roborati  
possimus ad uerit conuulme  
elidere. pro dca memu ad  
dñm. disciplinac tuce & it me  
in finem & disciplinac tuce  
ipsa me docebit. Dilata sti  
gros sus meos sub tu me. & n  
sunt infirmu tace ueftigia  
mea. Et quic tace uer sum  
roboratus scientie tuce atq;  
uirtute. Inferam confidē  
tes & acq; sequentur. Et  
dicam; persequerini mi col  
meos & conprehendā illos.  
& non conueftor donde defi  
ciant. Conterā illos n & po  
terunt stare. cadent sub  
pedes meos. Rursum infirmi  
tatis nre memores n & pos  
se nos tace acer<sup>b</sup> os uirtoru  
hostes frccglicane circum  
dector sine illius cedi uo ro  
super cre; dicamus; Intemi  
nicos nros uer uerbimur &  
in nominibus os pñ emu in sur

gentes in nos non enim in arcu  
meo & gladio meo non sedua  
bit me. Sed uocasti enim nos de  
caeligenis tibus nos & odisti nos  
nos confidisti. sed & sic pro  
anxisti me uisitate ad bellum.  
si placente est omnes in sur  
gentes in me sub uis me. Et  
inimicos meos dedisti mihi  
dorsum & odientes nos confi  
disti; sed nunc & cognoscentis nos  
senos uincere cogitantes.  
dicamus; a<sup>p</sup> phende arma  
& arcum & surgere in cadiu  
tonum mihi. Effunde fra  
meam & condecedu  
sus eos qui persequuntur  
me; dica mihi meo sed uis  
tuce ego sum. & posuisti ar  
cum aerum brachia mea  
Et dedisti mihi protegio  
ne sed uis tuus; qui cum & pa  
tres nunc gladio suo posside  
runt terram & brachium  
eorum non sed uis teos.  
Sed & tora tuce & brachiu  
tuum & luminatio uultus  
tui quo placuit tibi in eis.  
Postremo uniuersa bene  
fit. ac uis cum gratiarum  
actione mentes sollicita

per lustranter super his  
omnibus quod uel pugnaui  
mus uel luminationem sci  
entiae uel disciplinam discre  
tionis & eo conseruati sumus  
uel quod dicitur nos cognoscentis  
struxit & uis factis in singulo  
munuit uel quod inimico  
rum nostrorum nobis prebuit  
dorsum & tribuit uis factis  
comminuendie eos ut pulue  
re contefaciam uenti. In  
moco cordis & effertur de me  
mus cedam. Diligenter  
dne fortitudo mea & dn̄s fir  
mamentum meum & refugiu  
meum & liberator meus.  
Omnes cadiu tonum & spe  
rabo in dn̄. Pro te tonum &  
& cognoscentis meo susce  
pto tonum; locu de consin uoca  
bo dn̄m & ab inimicis meis  
**XVIII** sed uis ero.

**N**on solum pro his ei grati  
as referentes quod uel  
ratione & biles nos condidit.  
uel libere & biteri potesta  
te donauit uel bceptis mi  
lariis & uis est gratiam.  
uel scientiam legis cadiu  
tonum q; concessit.

sed & icem pro his que erga  
nos cotidie conueniunt proui  
dentice conferuntur. quod  
scilicet aduersus honores  
insidius liberat. quod coope  
retur in nobis ut castis ui  
tice superare possimus. quod  
ad periculum nos & icem igno  
rantes protegit. quod  
adceptu peccati communit.  
quod ad diuocum nos & lu  
minat ut ipsum ad iutor  
um nym quod non ad iud  
qui deum inter preccatiuo  
lunt. quom legem intelle  
gere & agnosceye ualde  
comur. quod prone gligē  
tis delictisq. nostis eius  
inpiratione lacenter  
compungimur. quod di  
gnatione eius uisitacōis a  
liberime castigamur.  
quod ad beo nonnunquam  
& icem inuiti trahimur ad  
scelutem. postremo quia  
ipsum liberū corbitum  
nym quod pro diuuis fer  
tur ad uirtice admeliore  
dirigit frugem. & ad uir  
tutum uicem instigatio  
nis sue uisitacione con  
torquidj

**H**ec est proprie hu **LXVIII**  
militat ergo dñm. hęc est  
antiquissimorum pccatū  
sincera fides. que p. enes  
successores ipsorum mera  
nunc usq. perdurat. cui fi  
dei iustitice & postolice que  
sepe numero <sup>p. cor.</sup> in cōnifesta  
tesunt. non solum apud  
nos sed & icem apud infide  
les & incredulos in dubitacō  
testimonium reddunt.  
qui simplicem piscatorum  
fidem corde simpliciter & in  
ter. non eam syllogis mis  
dialcticis & tullianice fa  
cundice spū concopere mun  
dano. sed & p. ymento uite  
sincere actusq. purissimo.  
correctione quoq. uitiorū  
& utē huc dixerim in ipse  
perfectionis in eadem uita  
oculacōis in diuis de phēdo  
runē sine que nō p. d. cōf  
in dñm in d. uitorū purgatio  
nō emendacōi morum.  
nō uisutum consummatio  
**LXIX.** poterit adprehēdi.  
**N**ouiquendam de fratrum  
numero quem ut in cōmuni  
me scisse. siquidē post hęc

ordinis mei gradus peccatus  
pergrauem qui pro bini mo  
cuidam senum uirtu castis  
sem & ipsum grauisimo con  
fessus impugnat nō con  
tracuum nocture desiderio  
peccandi magis quā in  
ferendi ignominiam into  
lerabili est uolubidinis ure  
batur. Tum illum ut spiri  
tuelle uerūq; medicum inte  
riorē causam morbi huius  
& originē protinus p̄ ui  
disse qui grauer suspi  
rant neque quācūq; tē  
nequā spūi tradite dñs p̄  
misit & nisi aliquid  
blasphemasset <sup>ser</sup> indūm.  
quo ille com p̄sso <sup>ser</sup> confes  
tim procedit ad pedes  
us in terram. sūm ceq; admi  
ratione percussus tēn  
quā dō cēs nens arcana  
sui p̄ccatoris p̄ccate facta  
confessus ē indire filium  
cogitatione impice blas  
phemasse; unde perspi  
cūm ē. eum qui superbie  
spū possidit & uel qui in  
dñm blasphemus ē. istit  
tēn. quācūq; qui in rōs &

29  
illi iniuriam cequo pūta  
tis sperandū sunt donec  
perfectionis integritate  
priuari & rēificationem  
**LXXI.** castimonie n̄ mereri;  
Legimus tēde ad quid in  
p̄ccatis p̄omenon libro; Jo  
cōrenim rōciudce septē  
connorum cōbioia dē pon  
fice cōdētus in regnum.  
atq; in omnibus quā aduixit  
memoratus pontifex; testi  
monio scripturā laudatus  
ē; de quo post obitum ioia  
dē audi quid scripturā com  
memorat & quem admo  
dum electus superbia igno  
miniose fuerit traditus  
p̄ccationi; post quācūq; obit  
ioia dē; ingressi sunt p̄n  
cipes iudā & adorauerunt  
regem; quidē lōnitus obse  
quis eorū cōd qui dicit. & de  
reliquerunt templum  
dñi dī p̄ccatum suorum.  
seruieruntq; lucis & sculp  
tilibus. & factū ē. ira contra  
iudcom & hierusalem p̄p̄  
hoc p̄ccatum. & post pau  
ca; cumq; euolutus esset an  
nus. cōscendit contra dñm

& breuitus syne. uenitq; in  
iudcom & hierusclē. & inter  
fēcit cunctos p̄ncipes po  
puli. atq; uniuersam p̄  
dcom miserunt regi dē  
mcescum; & ceste cum p̄r  
modicis ueniss & numerus  
syrorum. tradidit dñs in  
mccnibus eorum in finitā  
multitudinē. eo quod reli  
querunt dñm dñm p̄cc̄trū  
suorum; in. io. as. quoq; igno  
miniosa & percuere iudicia  
& ccb̄antes dimiserunt  
eam in conguonibus mag  
nis; uides quom flaccitio  
si ac sordidis p̄cc̄sionibus.  
tradimereatur superbia;  
Qui enī elatus cēstrogan  
ticc. ut dñm se p̄cc̄susestad  
oray. traditur s̄cundum  
apostolū in p̄cc̄monis ig  
nomiā & in reprobū sen  
sum. ut p̄cc̄ticetur ea que  
non conuenit; & qui ad i  
cente scriptura. immun  
dus ē. cēte dñm omnis qui  
& cētat cor suū. Iste qui tu  
mid cēcc̄tione cordis  
in flaccitū. ē. turpissime  
confusioni traditur de

ludendus. ut humili cētus tali  
ter. sentit & sem & ipsum esse  
uel immunditia capnis. & con  
scientia impure p̄cc̄sionis  
immundum. quod cēnim si u  
noluerat elcc̄tione sentire.  
ut capnis ignominiosa conta  
gio. pate facer & immunditi  
com cordis eius occultam.  
quc̄ su perbiem celo contrax  
xerata cēcc̄nifesta polluti  
one corporis sui prob̄c̄re  
tur impurus. qui per elcc̄  
tionem sp̄s. factum se non  
senlieb cēt mundū. **XVII.**  
**Q**uibus manifeste proba  
tur. **O**mnē cēnimā  
que **O** superbia siont  
tumo **O** se posse. intellē  
tu cēlib; syne. idē. ne quā  
sp̄it cēlibus. tradit cēcc̄m q;  
p̄cc̄sionibus carnis in uolui  
ut cēcc̄t in uirtus humiliata  
terrenis. in munda se  
capniclter polluta cognos  
cat. que te p̄cc̄re mentis s̄cc̄.  
ta in munda se in cōsp̄.  
tu di per elcc̄tione cordis  
effēcc̄. intelle gere ante  
non potuit. quo uel sic humi  
licetur. qui cēcc̄ p̄cc̄stino tēpō

re discodet & ignominia car  
necclū pccationum dei botul  
atq; confusus. sed spiritalē fōruo  
rem deinceps sem& ipsū ardē  
tius conferre festinat. **XXIII.**

**E**videnter itaq; demonstra  
tur non posse quem quocum  
perfectio nis finem ac punta  
tis adtingere. nisi p̄ humili  
tatem ueram, quocum p̄ hūi  
tatis fratribus reddens. dō  
quoq; in pen&ra lib; cordis  
& habeat. credens sine p̄dē  
tione eius atq; auxilio. per  
singula sibi momenta dela  
to. perfectio nē quam cupit.  
& ad quē magnō p̄se currit.

**XXIII** se penitus optine nō posse;

**H**ucusq; de sp̄ntali sup̄bia  
quod diximus perfectos quos  
q; pulscōy. quocum tenui  
tate ingenii nostri p̄dialu  
it. donec te dō dixisse suffi  
ciat. quod sup̄bia genus. n̄  
multis cognitum. n̄c & p̄r  
tum. ē. quia n̄c plures stu  
dent perfectam cordis ad  
prehendere puritate. ut ad  
hor procliorum gradus ua  
leant peruenire. n̄c p̄r  
cedentium uitiorum quo

rum in singulis libellis. n̄c  
turam pcciter remediaq;  
premissimus. procuratur. nulla  
purgatio. sed illos solū modo  
pulsare solē. quid & uictis su  
periorib; uirtutib; propemodū  
sunt in uirtutū culmine collo  
cati. quos qui ceterū capiti  
subtilissimus hostis superare  
non quiunt. conatur sp̄n  
tali ruina deicere ac sup  
placere conatur. per hanc  
illos uniuersis uiderum sti  
pendiorum mentis. multo  
labore questis. sp̄ntali  
contendit. ceterum nos  
qui adhuc terrenis sumus  
pccationibus in uoluntate  
quocum hoc modo tēp  
tate dignatur. sed cras si  
ore. & ut tunc dixerim capha  
li electione sub placet.  
& idcirco de hac quoq; quocum  
mox me nos. & in n̄c mē  
surp homines. ac p̄cipue  
iuniorum. uel incipientiū  
mentes perfectitate solent.  
n̄c esset eorum reor. scun  
dum promissionē n̄am.

**XXV** pauca de promere;

**H**æc igitur quocum diximus

capitulis superbia cum  
tepiditate male correpto  
renuntiationis principio.  
in monachi resedent man-  
te. de pristino ac secula-  
ri & in timore. ad ueram  
xpi humilitatem descende-  
re non permittent. p̄m̄  
in obediēte eum reddat  
& c̄ sperū. deinde in rem  
c̄tq; affabilem esse. non  
patitur. equalem quoq; fra-  
tribus fieri cōmunem q; n̄  
sint. n̄ & secundum dī ac sal-  
uatore n̄ m̄ cōcedat. m̄.  
spoliat terrenis opibus nu-  
dēt. quod cōdit. & cum r̄hun-  
tiatione nihil c̄cludit nisi  
mōstificationis & crucis in-  
dicium. n̄ & uel c̄t c̄lis  
in choan uel consurgere  
fundamentis. quod ut se ac  
tibus huius mundi sp̄nta-  
liter nouent interem-  
ptum. uerum & c̄ corpora-  
liter cōtidie credat esse  
mortuum. & contra hō fa-  
ctū ut c̄ sperare longū  
infirmatates proponat. ei  
prolixas & multas confu-  
sionem quoq; in c̄tā c̄pu

dorem. si nudus effretus alie-  
nis. & non pro p̄his facultatibus.  
coepert sustinentem. per sua  
dit & c̄m multo esse melius.  
uictum indumentumq; sibi.  
sua potius quam c̄liendā sub-  
stantia ministrari. & c̄ndū  
illud salicē <sup>quod</sup> quem c̄dmo-  
dum dictum sit. t̄cl̄ h̄ b̄ & u-  
dine ac t̄p̄ore cordi obtinēsi.  
ne intellegere quidem ali-  
quādo poterunt. beatus

**XXVI.** ē magis d̄c̄t̄ quā accip̄t̄.  
**T** c̄li igitur diffidentie m̄n-  
tis obressi & scintilla c̄si dei  
quod c̄si fuerant in primor-  
dialibus. uel conuersionis accensio-  
diabolica infidelitate r̄du-  
cati. incipiunt p̄c̄unice  
quod c̄cente dispergere co-  
perant diligenter custodi-  
re. & c̄ uelut quis emolp-  
flu gata ut t̄n̄ ut r̄p̄c̄t̄  
non possint. au c̄ntia uehe-  
mentior c̄serucent. s̄u  
quod est d̄ & h̄ uel. c̄c̄ quod p̄rius  
c̄b̄ c̄ercent r̄sumentes.  
uel c̄f̄o quod. tertium  
ac d̄errimū nequitie ge-  
nus. quod necente quidem  
possederant congregant.

nihil amplius est, resideret  
lo, quæcum nomēn. ad quæ res  
tōnū modo. ad uocabulum  
monachi conprobantur,  
super hęc igitur in titia m. c.  
le uirtiose q; fundatā & c.  
se. ē. ut uniuersa eadem in ceptu  
tiofū structura, consurgat.  
nē quicquā super pōni pōt  
simi succedet fin dē mēn  
tis. nisi quod miserabilem  
conim com. ruina lu gubn

**XVII.** ore profertur;  
Talibus siquidem mensis  
nonibus obdurata. ceterq;  
æde te fæcibili tepōre inci  
piens. in dē esse. ē. ut in dē  
ur cotidie proficiat. & reli  
quæ quoq; uirtū succum de  
formiore. <sup>fine</sup> concludat. dūq;  
cupiditate tibus pñstini  
oblectatur. Ac secundum  
æ postolū sacrilega <sup>ph</sup> flcer  
synæ uincitur. itæ eodē  
pnunticente de illa. & <sup>ph</sup> sy  
lærgia que ē. simulacro  
rum siue idolorū seruitur.  
& iterū. radix inquit <sup>ph</sup> m  
nium modorū est. sylan  
synā nun. quæcum possit  
in corde suo humilitatē

101  
xpi simplicem ueramq; susci  
pere. cum sibi uel de nobilita  
te. nec tēclium gloriatur.  
uel inflatur de seculi quā  
corpore non mente de se  
runt dignitate. uel pæuni  
is quæ ad ruinā <sup>suā</sup> rēntat  
& tollitur. per q̄icam non  
monasterii iugum susti  
nere contentus. ē. non seni  
onullus in strui disciplina;  
quisq; enī superbiæ morbo <sup>fuert occupatus.</sup>  
non solū nullam subie  
tionis. aut obediētiæ  
regulæ custodiē digna  
tur. uerum ne ipsam qui  
dem cum suis doctynā  
perfectionis admittit.  
tōnūm q; conerescit in cor  
de eius. sp̄itūclis uerbi fasti  
diū. ut cum forte. tēclis fuerit  
oboſta. cōſlectio. uno in loco  
stare nesciat. tōius optatus.  
sed huc illucq; stupidus cir  
cū ferretur in uirtus. adiorū  
& obliq̄ū quæcum mox est  
oculi defrangentur. pro  
suspiñis enim reclutētib;  
sp̄uta de sicco guttū  
contrahuntur. & creatio  
nes dicit. sine ulla interpel

lectione flegmaticis prouo-  
cantur; digiti ludunt. & in mo-  
dum quid dcom scribentis suo  
litant corq; depingunt;  
et tunc uocatq; illuc uniuersa  
membra corporis com-  
uentur. ut dum spiritus agi-  
tatur conlectio totum se  
uel scatenibus uermibus  
uel acutissimis sudibus cre-  
dit inridere. & quid quid  
simplex conlectio ad edifi-  
cationem protulentaudi-  
entium. obsucom suggilla-  
tionem est in & esse pro-  
locum. totoq; tempore.  
quoutte spiritus & comina-  
tio uentilatur. suis suspi-  
cionibus occupatur. nun-  
quid & inde ad profectum  
suum capere debeat aucu-  
patur. sed causa cor cur unum  
quodq; sit dictum. sollicita  
mente perquirat. uel quid  
eis possit obicere. tacita  
intra se cordis uoluntate  
conistat. ut nihil & his  
que sed uberymesunt digere.  
tunc penitus apprehendat.  
aut in eadem quo uocet atq; in  
dcom. & ita fit. ut non solum

in illo ei proficiat conlectio  
spiritus. uerum & com dcom  
nosam cogit & existat efficiatur  
q; ei causa mctionis p & catidum  
enim pro conscientia sua te-  
tum contra se suspicatum est  
se prolocum. uehementio  
re cordis obstinatione dura-  
tur; in quoq; stimulis acruis  
instigatur; deinde post hunc  
& celre uox. sermo nigidus.  
amora turbulenta que  
responsio. incessus eretur  
ac mobilis. lingua facilis pax  
loque la. N & cum qua  
taciturnitas comica cum  
contra fratrem rancorem  
quendam in suo corde con-  
ceperit. fitq; silentium eius.  
non conpunctionis. n & hu-  
militatis illius. sed superbie  
& indignationis indicium.  
Ita ut quid in eo d & estabili-  
us sit. hanc facile discernat.  
utrum diffidit ille p & ulans  
q; l & ita conditah & uiru-  
lenta que sermo & cetera. In illa con-  
que. sermo non oportet  
tunus sur l & uis ac fatuus.  
effrenata com disciplina  
ta cordis ellectio in ista uer-

iracplenum uirulentumq;  
 silentium & quod ob hoc tantū  
 concipitur: ut cedueris fra  
 trem. tan cor tacitu pitate  
 seruetur: pro te lēy diutius  
 possit. non ut ex eo uisus hu  
 militatis accipientis pre  
 beatur. & cum ipse timore  
 possit rursus facile cunctis ity  
 sticis inferat atq; ad ratis  
 factionē lēsi fratris sem &  
 ipsum summittere dedig  
 gnatur. & sic om ab illo sibi m &  
 oblectam respuit atq; con  
 temnit. Et non solum nul  
 lac fratris ratis factione  
 compungitur neq; mollit.  
 uerum & sic cum ab eo sit  
 in humilitate pxiuentur  
 grauius indignatur. fitq;  
 eis salutem humilitas ac  
 ratis factio. que finem dia  
 bolici intentionib; sol & in  
 ferre. causae uehemen

**XXVII** tioris incendi.

Audiui audiui in hac dūtaxat  
 regione. quod horre & pu  
 d & q; reuoluere. quēndā  
 iuniorum. cū a suo incre  
 patur abbate. cur humilita  
 tem quā se nunti cens per

modico tempore rēnta  
 rat. cōopir & excedere: ac  
 diabolica inflōy superbia  
 summa contumacia respon  
 disse. Nun. quid ob hoc me  
 m & ipsum humili cui pro  
 tem posse. ut rem per subdi  
 tussim; ad quod ei u. tā ef  
 frenatum scolestum q; re  
 sponsum. ita. ē. senior obstu  
 pes factus. omnisq; eius inter  
 ceptus est sermo. uelut qui  
 ab illo ipso antiquo luci  
 fero uerba hęc prolecta  
 non ab homine percepit  
 & ut nullam uocē aduer  
 sus uentē proteruam.  
 de ore suo protusus emitte  
 re. Nisi gemitur dē corde  
 uentum modo ac suspiha  
 potuerit. illum solum taci  
 tus intra sem & ipsum uo  
 lens. quod de dño nro dici  
 tur sed uocato se; qui cum  
 in formā dī esset & humilia  
 uit se. factus roe diens.  
 Non ut ille aut diabolico  
 timore possit rursus p  
 tempore. sed usq; ad mor

**XXVIII** tem.

Et ut brā uise aque dila

sunt de hoc superbie genere  
t. per  
prestigiamus. que de om-  
ni signa eius in quatuor posu-  
mus colligentes. ut hinc quide-  
perfectio sit interudine  
quod de modo caractere eius  
de se tenent hominis motibus  
& per hunc in decessum  
puto paucis eadem replicari  
ut compendiosius cognosca-  
mus. quibus eadem disceptare  
ac deprehendere uideamus  
indicium quonudate atque in  
superficiem producte pas-  
sionis huius radices. & locum  
tim deprehensum atque perspic-  
tum. uel conuelli facilius suc-  
ceat. uel utitur. tunc enim  
potent pestifer morbus  
ad integrum declinat. cum  
contra ipsius pestis os se ser-  
uat & impedit noxios non sera  
observatio. cum com domi-  
nabitur consumitur. sed  
cum precedente eius ut ita  
dixerim lineam agnoscon-  
tes. prouidendum sagacique  
discernitione precurramus.  
de se tenentis non. quod sicut  
prediximus hominis mo-  
tus scitatus in tenentis agnoscit.

hinc igitur in dicitur caput clarum  
quod de prefatis sumus super-  
bie delectatur. in est primi-  
tium. loque hoc eius clamor in  
tacitum in itate com agnudo  
excelsus. effusus in libertate risur-  
in ratione obliuio in senectute  
in stititia in uestitione ran-  
corum facilitas in sermone uer-  
bice peccatum sine ullorum dis-  
grauitate erumpentia. &  
perspicuitas. e. cantatis alie-  
na. cunctis eadem contumeliter  
inrogant decessum tolerandis  
pauillanum in. eodem boe dien-  
dum difficultis nisi in quo eadem  
desiderium suum uoluntas  
que preuenient. eadem de puen-  
dum de hostationem in pla-  
cabilis. eadem de eadem uolun-  
tate successum in firmo eadem suc-  
cumbendum eadem in duris  
sima. semperque successum defi-  
nitiones statuere conten-  
dunt. In preuentione neque eadem  
eodem eadem tenentis ad quietem  
& ita fit. ut de eadem incapax  
consilii salutem efficitur  
in omnibus. suo potius credat  
**XXX** quod de seniorum iudicio.  
Quibus decessum gradibus.

is quem semel possidet & dicitur  
lucius. sic in ipsa disciplina  
cognobii perhorrescit. acue  
luti qui fratrum consilio  
de perfectione retrahatur.  
ad debone patientis atque hu  
militatis. ceterorum virtus & im  
pedimento dicitur. hinc bi  
tationem solitudo colle  
desiderat. si cetero uelut plu  
res ceteros lucraturus. constitu  
it monasterium. & quos  
docere atque in stygia debe  
at. congressus festinat.  
sed discipulone quod dicitur. sta  
biliorem ceteros effectus.  
nec cum huiusmodi ela  
tione cordis. in peccatis  
simum. temporem noxamque  
corruunt. & nec ueris mo  
nachis. nec sabbulcoris effectus  
tur sit. quod est dicitur. uis. & ia  
perfectionem sibi. & hoc ip  
so miserabili statu & conu  
satione promittit. **XVII**

Quam obrem si edificium  
fastigia perfecta uolumus  
ac placencia dō consurgere.  
Fundamenta eius non sicut  
dum nre libidinis uolunta  
tem. sed sicut dū distincti

onis & angelice disciplinam.  
iacere festinemus; quae alia  
esse non possunt. quae cum  
mordis atque humilitas. quae  
dem consuetudine & cordis  
simplicitate descendit;  
humilitas uero nullatenus  
potentibus absque nuditate  
conquirit; quae per regnan  
te. nec obediens bonum.  
nec patientis robur. nec  
in consuetudinis tranqui  
litas. nec consummatio ca  
ritatis poterit apprehendi.  
sine quibus. ceteris. hinc bitacu  
lum spiritus sancti penitus esse non  
poterit. ita prae nuntians dno  
per prophetam; super quem re  
qui escit spiritus sanctus. nisi super  
qui dicitur & humile. & tremen  
te uerba mea; si uerba  
dum & exemplum. quae hebra  
icam & prae nuntians ueritate;  
ad quem autem respiciamus. ni  
si ad pauperulum & con  
tutum spiritu. & tremen  
te

**XVIII** uerba mea.  
Quae propter athletam qui  
spiritualem agonem legi  
time ceteris. ad dno desi  
derat coronam. hinc quoque;

ferocissimam bestiam.  
ut dicitur in cuncta  
rum uisum. omnino  
dissestinguere.  
*Cepus* quod hac in suo pectore  
morante non solum om  
ni generis uitae carere non  
possit. Verum & iam si  
quid uisum habere ui  
deatur. huius ueneno  
deperit. Nullo enim  
modo poterit in anima  
nra uisum structura con  
surgere. nisi per uisum acta fue  
rit uisum humilitatis in nro  
corde fundamina que fir  
missime collocata. per  
tionis & caritatis culmen  
ualeant sustinere. Ita  
scilicet ut que ad modum  
diximus. per nro fratres  
nostros humilitate uera  
intimo cordis exhibeamus  
affectu. in nullo scilicet ad  
qui escentes eos contra  
se uel laedere. quod nulla  
tenus poterimus implere.  
nisi abrenuntiatio uera que  
in expoliatione omnium  
facultatum ac nuditate  
consistit. in nobis fuerit

xpi amore fundata. deinde  
ob obedientie iugum & subiectio  
simplici corde ac sine ulle  
fieri simulatione suscep  
ta. ita ut per & rabatis man  
datum. nullam penitus uolun  
tatem uat in nobis. quod non  
aliter poterit obseruari.  
nisi quis non solum se motum  
huic mundo. uerum & in  
insipientem iudicari & ac stul  
tum. uniuersa que tibi fue  
rint a senioribus imperata.  
sine ulle discussione per  
ficiens. sacrosancta credens  
ac diuinitus promulgata. XXXIII  
In quibus consistentibus. qualitate.  
proculdubio statim ille  
humilitatis uere. tranquil  
lus atque immobilis subsequetur.  
ut nos in & ipsos in se no  
res omnibus. iudicantes un  
uersaque nobis fuerint  
rogata. ut cum & in uisum  
uel tristitia. uel damnosa.  
et cum quibus arripentibus.  
nisi in uisum patientissime  
toleremus. que quidem  
a nobis non solum facillime  
tolerabuntur. uerum & iam  
parua iudicabuntur ac nulla

sēmente iugiter recolamus.  
 uel dñi nr̄i uel sc̄orum om  
 nium p̄cessioner̄ confide  
 ranter tantol̄ diu on̄ibus nos  
 in iuris ad̄comptan̄. quanto  
 longius a mentis eorum  
 & conuersione distant̄.  
 p̄nter̄ & ic̄m cogitantes.  
 in br̄uinor̄ de hoc cr̄sculo  
 migratur̄ sc̄orum q; nos  
 celer̄ sur̄t huius sc̄no mox  
 fitur̄ sc̄erre confort̄. p̄r  
 empton̄a n̄c̄n q; est h̄c  
 contemplatio non solū  
 superbie. uerū & ic̄m ge  
 neralit̄ & omnium uitio  
 rum. deinde post h̄c hanc  
 eandem humilitatem. & ga  
 d̄m firmissime r̄ & t̄m̄us.  
 quod c̄n nobis ita complebit̄.  
 ut nihil nos m̄ & ip̄sor̄ ab̄q;  
 illius op̄tulatione uel gra  
 tia q̄t̄ ad uis̄tutū consum̄a  
 tionē p̄st̄n̄ & posse p̄fic̄ye  
 cognoscamus. sed & hoc ip̄  
 sum quod intelleḡye  
 m̄br̄uimus. ei uel esse mune  
 ris inuenta te q̄damus.

Explicit de spu superbiae